

Dziuba, Andrzej Franciszek

"I Giovanni e l'universita: testimoniare Cristo nell'ambiente universitario. VIII Forum Internazionale dei Giovanni. Rocca di Papa, 31 marzo - 4 aprile 2004", Città del Vaticano 2005 : [recenzja]

Warszawskie Studia Pastoralne 6, 183-187

2007

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PONTIFICIUM CONSILIUM PRO LAICIS, **I Giovanni e l'universita: testimoniare Cristo nell'ambiente universitario**. VIII Forum Internazionale dei Giovanni. Rocca di Papa, 31 marzo – 4 aprile 2004, Città del Vaticano 2005 ss. 243.

Nie ulega wątpliwości, że w całości struktur życia osobowego oraz przede wszystkim społecznego szczególnie miejsce odgrywają ludzie młodzi. Nie idzie tutaj o ich znacznie, które może przybierać bardzo zróżnicowane formy czy przejawy, wynikające zwłaszcza ze specyfiki wieku i odniesień do innych ludzi rozeznawanych w tym kryterium. Chodzi tutaj bardziej o antropologiczną specyfikę tego okresu życia człowieka. Trzeba na ten czas patrzeć zatem nie tyle w wymiarze przemijającego czasu, co bardziej jego specyfiki i znaczenia.

Mając to wszystko na względzie, Stolica Apostolska przywiązuje tak wielką wagę dla posługi duszpasterskiej tego okresu życia człowieka. Oczywiście mieści się ona w ramach całej posługi na rzecz świeckich. Nie mniej zwrócenie uwagi na tę grupę ludzi wpisanych w Kościół wydaje się bardzo zrozumiałe i uzasadnione.

Prezentowana praca ukazuje się jak trzeci tom serii *Collona Giovani* wydawanej przez Papieską Radę ds. Świeckich. Zawiera materiały VIII Międzynarodowego Forum Młodych, które obradowało w Rocca di Papa w dniach 31 III – 4 IV 2004 r. Sympozjum to wpisuje się także w XIX Światowy Dzień Młodzieży, który miał miejsce w Rzymie, w Niedzielę Palmową, dnia 4 IV 2004 r.

Całość materiałów podzielona została chronologicznie, zgodnie z przebiegiem dni obrad omawianego sympozjum. Całość książki otwiera wprowadzenie przygotowane przez ks. prał. Francis Kohna, odpowiedzialnego w Papieskiej Radzie ds. Świeckich za sekcję młodzieży (s. 5–7).

Pierwszy blok tematyczny, odpowiadający 31 marcowi opatrzony został tytułem: *Młodzi u uniwersytety dzisiaj* (s. 9–92). Rozpoczyna go orędzie papieża specjalnie skierowane na tę okazję (s. 11–14). Z kolei zamieszczono wystąpienie wprowadzające abp. S. Ryłko, przewodniczącego Papieskiej Rady ds. Świeckich (s. 15–23). Po tych

elementach swoiście formalnych zamieszczono bardziej formalne teksty odnoszące się do wskazanej tematyki obrad.

Uniwersytet dzisiaj: czas wielkich przemian to temat podjęty przez R. Remont z Francji (s. 24–33). Z kolei zawarto liczne dyskusyjne wystąpienia młodych (s. 34–45). Kolejny referat nosi tytuł: *Studenci uniwersyteccy dzisiaj: zarysowanie nowej generacji* przedstawiła M. A. Głęda z USA (s. 46–56). W ramach okrągłego stołu, który pytał o jaki uniwersytet chodzi w naszych czasach, co winno go charakteryzować i określać, wiodące głosy skoncentrowały się wokół następujących tematów: *Metoda studiów: od wiedzy do wiedzy* – N. Lobkowicz z Niemiec; *Figura mistrza i ucznia dzisiaj: dialog edukacyjny* – L. Ballester Reventos z Hiszpanii i *Czy można mówić o „wspólnocie” uniwersyteckiej?* – W. Bongo-Pasi Moke Sangol z Konga (s. 57–92).

Natomiast w ramach obrad w dniu 1 kwietnia podjęto ogólny temat: *Studia i życie* (s. 93–118). Blok ten otwiera referat pt. *Lata uniwersyteckie, czas integralnego wzrostu ludzkiego* wygłoszony przez G. Vittadini z Włoch (s. 95–104). Natomiast stół okrągły, który podejmuje tematykę: *Studia i jedność życia* zawiera następujące wystąpienia: *Pragnienie autentycznych relacji ludzkich* – K. Pierce z USA; *Udział w życiu wspólnotowym* – M. Scalone z Włoch; *Zaangażowanie w społeczności* – J. J. Rabat z Mauretanii; *Dar znak studiów* – N. Igamberdiyeva z Uzbekistanu; *Wejście w świat pracy* – A. Storach Porras z Peru (s. 105–118).

Uniwersytet i prawda to tytuł kolejnego bloku prezentowanej książki, który odpowiada w obradach 2 kwietniowi (s. 119–174). Na wstępie podano dwie zasadnicze konferencje. A. Llano Cifuentes z Hiszpanii ukazał temat: *Uniwersytet, prawda i wolność* (s. 121–132), a z kolei J. Życiński z Polski zagadnienie: *Wiara i rozum* (s. 133–143). Natomiast w ramach okrągłego stołu, który opatrzone tytułem *Wiara, etyka i kultura* zamieszczono następujące wystąpienia: *Misterium uniwersum* – M. Bersanelli z Włoch; *Rozwój biogenetyki* – M. Bosch z Argentyny; *Refleksja humanistyczna* – M. Impagliazzo z Włoch; *Objawienie środków przekazu* – G. Burke z USA; *Nowy porządek światowy* – D. Vermersch z Francji (s. 144–174).

W ostatnim dniu obrad, tj. 3 kwietnia podjęto temat: *Uniwersytet i chrześcijańskie świadectwo* (s. 175–233). Całość obrad otwiera wykład: *Obecność chrześcijańska w środowisku uniwersyteckim* wygłoszony przez A. A. Manieu z Chile (s. 177–188). Z kolei kolejny stół okrągły poświęcony tematowi *Formy świadectwa i głoszenie w środowisku uniwersyteckim* został szczegółowo rozpracowany w postaci następujących zagadnień: *Duszpasterstwo uniwersyteckie* – L. Leuzzi z Włoch; *Ruchy, stowarzyszenia i wspólnoty kościelne* – P. K. Spiegelfeld z Austrii; *Dialog ekumeniczny* – T. Chahwan z Libanu; *Dialog międzyreligijny* – T. Antony z Indii; *Dialog z niewierzącymi* – A. V. Judin z Rosji i *Wyzwania wymagane przez sytuacje konfliktowe* – E. Irambona z Burundi (s. 197–225).

Kończąc prezentowany zbiór akt sympozjum zamieszczono jeszcze wystąpienie końcowe S. Ryłko (s. 226–233). Natomiast w dodatku zamieszczono jeszcze wykaz przedstawicieli uczestników z poszczególnych krajów (s. 237–238). W sumie 90 krajów oraz przedstawicieli ruchów, stowarzyszeń i wspólnot (s. 239). W sumie 28 różnych struktur o charakterze światowym i międzynarodowym. Całość książki zamyka schematyczny spis treści (s. 241–243).

Z książki wybrzmiewa przesłanie wskazujące na zobowiązanie uniwersytetu wobec chrześcijańskiego świadectwa. Czas studiów uniwersyteckich nie może być wolny od tego zobowiązania. To przecież sam Jezus Chrystus winien być zawsze obecny w tym środowisku, i jest to jak najbardziej naturalne zjawisko ewangelizacyjnego świadectwa, które nie powinno być niczym ograniczane. Jest to ciągle aktualne zobowiązanie, które jednak winno być motywowane naturalną wiarą odniesioną do Boga.

Interesującym jest, że pierwszy dzień obrad zajmował się charakterystyką uniwersytetu i młodzieży, która jest tak liczna w wielu krajach, co podkreśla nawet sam tytuł tego bloku. Chodzi o poprawne zrozumienie samego kontekstu politycznego i kulturalnego uniwersytetu i jego specyfiki we współczesnym świecie. Pytano zatem czy społeczności uniwersyteckie są w stanie twórczo uwrażliwić ku integralności i podstawowym wartościom życia młodzieży akademickiej.

Kolejny blok omawianych akt pytał o zadania uniwersytetów jako miejsce formacji, której nie można przesunąć czy przenieść w czasie oraz w miejscu. Pytano m.in. jak zatem młodzież żyje w czasie studiów, czas ten bowiem nie jest obojętny dla dalszej przyszłości. W dniu trzecim z kolei analizowano w jaki sposób uniwersytet odpowiada na pytania o sens młodości, o sens życia w tym okresie i jak kształtować wiarę chrześcijańską wobec trwającej formacji, która w konsekwencji winna twórczo prowadzić do poszukiwania prawdy.

Warto zauważyć, że ostatni blok prezentowanych akt, sumując całość pracy, podjął szeroko pojętą problematykę uniwersytetu wobec chrześcijańskiego świadectwa. Uczelnie akademickie ze swej natury winny być takimi miejscami. To w praktyce pytania o najnowsze drogi ewangelizacji i duszpasterskie posługiwanie uniwersytetów. Potrzeby tutaj są ciągle znaczące i trudne do pełnego zaspokojenia. Dobrze, że naturalnie wskazano także na dialog odnośnie do różnych metod i środków ewangelizacyjnych, które szczególnie winny być rozwijane w tym środowisku. Oczywiście, nie chodzi tutaj o separację, ale o większą kompleksowość posługi ewangelizacyjnej Kościoła.

Uniwersytet, co wyraźnie ukazuje publikacja, jest niezwykle i niepowtarzalnym miejscem, czasem oraz społecznością, w które wpisują się młodzi ludzie, w szczególnym okresie swego życia. Nie są to jednak osoby przypadkowe, ale studenci. Zatem czas ich młodości jest wpisany jednocześnie w ich szczególnie intensywną edukację oraz wychowanie, a z drugiej strony w specyfikę uniwersytetu – niepowtarzalnego miejsca i ludzi, tak profesorów jak i studentów.

W prezentowanym czterodniowym sympozjum wzięło udział ok. 250 uczestników. Problematykę prezentowało ok. 50 gości i specjalnych relatorów, którzy wywodzili się z pięciu kontynentów. Zatem była to niezwykle szeroka reprezentacja, która wydaje się być kompetentną, aby ukazać w miarę kompleksowo podjętą tematykę. Jest to materiał interdyscyplinarny, gdyż faktycznie tak zróżnicowane problemy niesie podjęty temat badawczy. Jeszcze wyraźniej wybrzmiało to w grupach dyskusyjnych. Potwierdza to zdecydowane proponowany zbiór omawianych akt sympozjum.

Prezentowane opracowanie jest znakomitym doświadczeniem i zarazem świadectwem wiary. Jest ono wpisane w żywy Kościół, który w tym przypadku spełnia się w środowisku uniwersyteckim. To ciągle starania wokół rozpoznawania Jezusa Chrystusa, który pragnie także w uniwersytecie być żywo obecnym i oddziaływać na życie wiary tak profesorów jak i studentów.

Dobrze się stało, że przy autorach podano miejsce pracy czy zamieszkania. Zwłaszcza w głosach dyskusyjnych pozwala to lepiej je zrozumieć, bowiem często odnoszą się do specyfiki własnych środowisk uniwersyteckich. Bogactwo to jest także cennym wkładem w uniwersalne spojrzenie na fenomen świadectwa Chrystusa w środowisku uniwersyteckim, jak to podpowiada podtytuł całego sympozjum. Zresztą to jest wiodącym pytaniem, a zarazem i zadaniem wskazywanym w prezentowanej książce.

Szkoda, że w książce za mało wybrzmiała specyfika relacji osobowych. Przecież czas studiów to określone relacje międzyosobowe. Zwłaszcza relacja: profesor – student. Oczywiście, współcześnie w znacznym stopniu nie jest on już widziany jako mistrz, co jest szkodą dla całego procesu kształcenia uniwersyteckiego, zwłaszcza pojętego kompleksowo, a nie tylko jako uzyskanie określonego stopnia naukowego. Wydaje się, że te relacje doszły do głosu w stopniu niewystarczającym, a są one ważne w sensie twórczym.

Dobrze, że sympozjum zorganizowane przez Papieską Radę ds. Świeckich podejmuje tę tematykę. Dotyczy ona ogromnej rzeszy młodych ludzi, których czas uniwersytecki bezpowrotnie minie, a pozostanie pytanie o ich znaki wiary, które w tym czasie winny bardziej się umocnić i dojrzeć. Bogactwo tematyczne oraz różnorodność prelegentów ukazują niezwykle szeroką problematykę. Jest to znakomita konfrontacja wielu spraw praktycznych z myślą teologiczną oraz praktyką duszpasterską. Pozwala ono pełniej rozemnić miejsce i posługę uniwersytetu, także wobec świadectwa Jezusa Chrystusa.

Bp Andrzej F. Dziuba